

طرح توسعه دروازه علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی

یک پروژه هندی^۱

کمال ابراهیمی^۲

دانشجوی دکترای مدیریت اطلاعات

چکیده

دروازه‌های موضوعی امروزه از جنبه‌های برجسته دورنمای دنیای اطلاعات هستند و نقش مهمی در هدایت کاربران اینترنت، به سوی اطلاعات با کیفیت دارند. دروازه‌های موضوعی، خدمات پیوسته و پایگاه‌هایی هستند که امکانات جست‌وجو و مرور منابع اینترنتی را فراهم می‌سازند. دروازه‌های موضوعی به‌نوعی بر روی مجموعه‌های مرتبط با موضوع‌های دانشگاهی تأکید می‌ورزند. این منابع پیوسته بوده و اغلب شامل لینک به سایر پایگاه‌های مرتبط با موضوع موردنظرند. این مقاله به معرفی ال. آی. اس. گیت وی^۳، نخستین دروازه هندی در زمینه علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی، می‌پردازد، که پروژه کمیته امانات دانشگاهی^۴ دهلی نو است و در آوریل ۲۰۰۴ منتشر شده است. هدف آن معرفی منابع معتبر گزینش‌شده اینترنت و ترویج منابع الکترونیکی حاصل از تحقیقات و آموزش‌ها، در حرفه علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی است.

کلیدواژه‌ها: دروازه‌های موضوعی، جست‌وجو در وب، ال. آی. اس. گیت وی.

مقدمه

از طریق مطالعات گوناگون در زمینه اطلاع‌یابی کاملاً مشخص شده است که کاربران در گام اول تلاش می‌کنند که به قابل دسترس‌ترین و قابل فهم‌ترین منابعی که در اختیار آنهاست، مراجعه کنند. شاید امروزه مناسب‌ترین جادوگر اطلاعات اینترنت باشد، جایی که کمیت و کیفیت اطلاعات، کاربران را مهیوت کرده است. کاربران اغلب ناخواسته، مسیر خود را گم می‌کنند. به نظر می‌رسد که متخصصان اطلاعات به‌عنوان رابط میان آشفته بازار اطلاعات و خواننده عمل می‌کنند. گردآوری اطلاعات، سازمان‌دهی اطلاعات و بررسی موضوع‌ها، جدی‌ترین مسئله در طراحی دروازه‌های موضوعی است. این کار به‌منزله نشانه‌ای از کیفیت دروازه‌های اطلاعاتی است. زمانی که این مرحله تکمیل شد، اطلاعات مرتبط با موضوع، گردآوری و سپس یک طرح رابط کاربری ریخته می‌شود. هرچه کتابداران بیشتر و بیشتر به ایجاد دروازه‌های مختلف موضوعی براساس نیازهای شخصی سازمانی می‌پردازند، درمقابل دروازه‌هایی که از سوی افراد در همان زمینه موضوعی ایجاد می‌شوند، شرایط افزایش اطلاعات زاید فراهم می‌گردد. بسیار واضح و ارزشمند است که یک قالب استاندارد، برای طراحی دروازه‌های موضوعی ارائه شود. بنابراین روزی در آینده ممکن است تمام دروازه‌های موضوعی یک قالب استاندارد مشابه داشته باشند که با یک استراتژی عمومی جست‌وجو که در تعامل

با خواننده است، به خوانندگان برای یافتن منابع اینترنت با حداقل تلاش کمک کنند.

دروازه‌های موضوعی ابزارهایی هستند که برای کاربران خاص با علاقه موضوعی ویژه پدید آمده‌اند. این دروازه‌ها به دلیل آنکه طراحی آنها حاصل تلاش متخصصان موضوعی (که درباره جزئیات موضوع توصیه‌هایی ارائه می‌دهند) و نیز نتیجه تلاش متخصصان اطلاع‌رسانی (که با علم سازمان‌دهی اطلاعات برای بازیابی آسان اطلاعات آشنا هستند) است، پذیرفته می‌شوند. دروازه اطلاعاتی شاید به بخش خاصی از یک سازمان اختصاص داده شود، بنابراین کاربران خاصی امکان دستیابی به اطلاعات ویژه موجود را از طریق ابزارهای جست‌وجوی جامع پیدا می‌کنند.

مفهوم دروازه‌های موضوعی

دروازه‌های موضوعی از جنبه‌های مطرح دورنمای جهان اطلاعاتی هستند و نقش مهمی در راهنمایی کاربران اینترنت به سوی اطلاعات باکیفیت دارند. دروازه‌های موضوعی، خدمات پیوسته اینترنت و پایگاه‌های هستند که امکان جست‌وجوی منابع اینترنتی و مرور فهرست‌های پایگاه‌ها را فراهم می‌سازند. این دروازه‌ها بهره‌برداری از انتشارات ناشران را تبلیغ می‌کنند و به‌عنوان ابزار موفق بازیابی اطلاعات برای دانشجویان، معلمان و دیگران هستند که امکان

شده، دروازه‌های موضوعی را اینگونه تعریف کرده است: «دروازه‌های موضوعی انتخاب شده در اینترنت توسط خصیصه کنترل‌شدگی آنها تعریف می‌شوند. کار اصلی انتخاب و توصیف منابع توسط نیروی انسانی ماهر و متخصص (کتابداران، متخصصان و استادان) صورت می‌گیرد و شامل فعالیت‌هایی نیستند که ماشین انجام دهد» (نشال لایبری آف اوسترالیا، ۲۰۰۱).

یک دروازه موضوعی، وب‌سایتی است که امکان جست‌وجوی مروری و کلیدواژه‌ای را از طریق اینترنت فراهم می‌سازد و روی موضوعی خاص تأکید دارد. دروازه‌های موضوعی، معمولاً فرایندهای اتوماتیکی نبوده و از سوی انسان منظم می‌شوند

دروازه علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی: ال. آی. اس. گیتوی

تعداد دروازه‌های موضوعی در جهان به‌طور مداوم در حال افزایش است. اما در هند، ال. آی. اس. گیتوی نخستین دروازه موضوعی در زمینه علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی است، این دروازه برای دستیابی سریع، آسان و آزاد به اطلاعات باکیفیت و ارزش‌گذاری شده اینترنت در زمینه علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی است. ال. آی. اس. گیتوی فهرستی از منابع مربوط به علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی را از طریق مرور و جست‌وجو فراهم می‌آورد. این شبکه، بهره‌برداری از منابع ناشران را با استفاده از دسترسی آزاد به منابع باکیفیت وب تبلیغ و تشویق می‌کند. صفحات پایگاه اطلاعاتی در اصل به پایگاه‌هایی که دارای مجله‌های الکترونیکی، کتاب الکترونیکی و منابع مرجع بوده، ارجاع می‌دهد که تأثیر جست‌وجو و خدمات اینترنتی را به‌عنوان منبع اطلاعات برای مراجعان علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی بهبود می‌بخشد.

کاربران از این طریق به منابع باکیفیت اینترنت راهنمایی می‌شوند، به‌جای اینکه خودشان مجبور باشند برای موضوع محدودیت قائل شوند یا آن را سازمان‌دهی و ارزش‌گذاری کنند. این پایگاه اساساً برای مرور طراحی شده است و معمولاً شامل یک امکان جست‌وجو است که جست‌وجوی صفحات پایگاه و دستیابی کامل به مجموعه هزاران منابع باکیفیت را در سطح جهانی در زمینه علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی فراهم می‌کند. ال. آی. اس. گیتوی پروژه کمیته امانت دانشگاهی دهلی‌نو هند است که در آوریل ۲۰۰۴ انتشار یافته است.

دستیابی به منابع باکیفیت را تضمین می‌کنند. این منابع پیوسته بوده و گاهی به منابع بیشتر برای دستیابی به اطلاعات بیشتر در همان زمینه پیوند می‌دهند. آنها یک سازوکار بازیابی با کیفیت بالا را فراهم می‌سازند تا امکان بهره‌گیری از منابع موردارزیابی قرارگرفته در تحقیقات با زمینه موضوعی خاص فراهم شود. منابع از سوی متخصصان اطلاعاتی ارزش‌گذاری و توصیف می‌شوند. دروازه موضوعی را مرکز دروازه موضوعی استرالیا اینگونه معرفی کرده است: «یک مجموعه قابل‌دستیابی از توصیفات و جزئیات منابع خاص که عموماً به‌شکل الکترونیکی قابل‌دسترس هستند و به‌صورت موضوعی یا رشته‌ای سازمان‌یافته‌اند و براساس مجموعه‌ای از معیارهای کیفی ارائه شده، انتخاب می‌شوند (کمپبل^۵، ۲۰۰۱).

دروازه موضوعی گذرگاهی است که از طریق یک پرتال و تفاهم‌نامه‌های استاندارد باز^۶ می‌تواند به‌طور هم‌زمان در قسمت‌های نفوذناپذیر اینترنت رخنه کند.

پروژه آی. مش تولکیت^۷ دروازه موضوعی را چنین تعریف می‌کند: «یک دروازه موضوعی، وب‌سایتی است که امکان جست‌وجوی مروری و کلیدواژه‌ای را از طریق اینترنت فراهم می‌سازد و روی موضوعی خاص تأکید دارد. دروازه‌های موضوعی، معمولاً فرایندهای اتوماتیکی نبوده و از سوی انسان منظم می‌شوند».

پروژه دی. ای. اس. آی. آر. ای^۸ که از سوی کمیته اروپایی ایجاد

دی. اس / ال. آی. اس. آی. اس.^{۱۳}؛

– مؤسسات آموزشی و دانشگاه‌های هند و پیوند به تمام وبسایت‌های جهان؛

– منابع مرجع دیجیتالی مانند واژه‌نامه‌ها، دایرةالمعارف‌ها و روزنامه‌های رایگان؛

– منابع برای محققان داخلی و خارجی مانند فهرست مشترک منابع دیجیتالی، فهرست مشترک پایگاه‌های اطلاعاتی و سی. دی. رام پایان‌نامه‌ها؛

– پایان‌نامه‌ها، مجله‌های رایگان پیوسته، همایش‌ها، نشست‌های حرفه‌ای، رخ‌دادهای آینده و برنامه‌های آموزشی؛

– ارتباط با مؤسسات علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی، ناشران و اتحادیه‌ها؛

– ارتباط با فروشندگان و واسطه‌ها در هند و سایر کشورها؛

– ارتباط با راهنماهای پیوسته دربارهٔ قیمت نشریات؛

– ارتباط با منابع رایگان دیگر؛

ال. آی. اس. گیتوی شامل منابع مفید اینترنتی نظیر لیز^{۱۴} (ملی و بین‌المللی)، مدارس لیز (ملی، بین‌المللی و آموزش از راه دور)، مجلات الکترونیکی، کتاب‌های الکترونیکی، دایرةالمعارف‌ها، واژه‌نامه‌ها، پایان‌نامه‌ها، نرم‌افزارهای کتابخانه، شبکه‌های کتابخانه‌ای ناشران، مجلات و کتاب‌های کتابخانه‌های دیجیتالی، مشاغل لیز و بسیاری از اطلاعات جدید مربوط به علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی نظیر اخبار و حوادث، سمینارها و همایش‌هاست. تمام پیشینه‌های ال. آی. اس. گیتوی براساس یک معیار ارزش‌گذاری، مورد ارزیابی قرار می‌گیرند تا در مجموعه قرار گیرند. پایگاه داده دسترسی به منابع اینترنتی، شامل کتاب و مجله‌های الکترونیکی، مواد آموزشی، فهرست‌های خبری و سایر اسناد قابل‌دسترسی از اینترنت را رایگان فراهم می‌سازد. میزان منابع بازیابی‌شده در این مورد کمتر از میزان منابع بازیابی‌شده از طریق موتورهای جست‌وجوی عمومی است، زیرا در اینجا منابع براساس میزان ارتباط منابع با موضوع مدنظر قرار می‌گیرند.

هدف ال. آی. اس. گیتوی ارائهٔ خدمات باکیفیت و درست به دانشجویان، سخنرانان و محققانی است که در زمینهٔ علوم کتابداری فعالیت می‌کنند و همچنین به ارائهٔ خدمات در زمینهٔ علوم الکترونیکی، که از حرفهٔ کتابداری و اطلاع‌رسانی مشتق شده‌اند، می‌پردازد. هدف اصلی حمایت از ارائهٔ اطلاعات باارزش تحقیقاتی در اینترنت است. ال. آی. اس. گیتوی مشارکت آشکاری در زمینهٔ تدریس، آموزش و تحقیقات دارد. دنیای پیوسته و نامحدود اطلاعات، دسترسی به دانش مرتبط را سخت‌تر کرده است. ال. آی. اس. گیتوی از طریق به‌کارگیری فرایند ارزش‌گذاری، به ارزیابی کیفیت منابع اینترنتی و تطبیق منابع اینترنتی با استانداردهای جهانی قابل‌قبول پرداخته و سهولت دستیابی مفید و جست‌وجوی منظم را فراهم آورده است. این پروژه «مکانیزمی مبتنی بر وب است که برای دستیابی به مجموعه‌هایی از اطلاعات باکیفیت و ارائهٔ اطلاعات باارزش برای اجرای پژوهش در یک زمینهٔ موضوعی طراحی شده است». این توصیف البته فراتر رفته است، زیرا دروازه‌های کنترل کیفیت موضوعی، یک خدمت اینترنتی معرفی شده‌اند که شامل معیارهایی برای اندازه‌گیری کیفی پیشرفته در بازیابی خودکار منابع باارزش و ارائهٔ خدمات براساس توصیف منابع هستند (کوچ^{۱۵}، ۲۰۰۰).

اهداف طراحی و توسعهٔ ال. آی. اس. گیتوی

- هدف از طراحی و توسعهٔ ال. آی. اس. گیتوی شامل موارد زیر است.
۱. دروازه‌ای برای استفادهٔ متخصصان، استادان، دانشجویان و دانش‌آموختگان علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی است و ارجاع ویژه به منابع دیجیتالی هند دارد؛
 ۲. ارزیابی منابعی که دربارهٔ علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی موجود است؛
 ۳. مکمل وب در زمینه‌هایی که وبسایت‌های مهم را در زمینهٔ علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی تحت پوشش قرار نمی‌دهد؛
- روش تدریس موضوع؛
- منابع رده‌بندی و اپک‌های^{۱۶} دانشگاهی مختلف؛
- منابع رده‌بندی کتاب؛
- برنامه‌های اتوماتیک‌سازی کتابخانه‌ها، مانند برنامهٔ تبدیل ساز سی.

در هند، ال. آی. اس. گیتوی نخستین دروازهٔ موضوعی در زمینهٔ علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی است، این دروازه برای دستیابی سریع، آسان و آزاد به اطلاعات باکیفیت و ارزش‌گذاری شدهٔ اینترنت در زمینهٔ علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی است

– ارتباط و عضویت در گروه‌های علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی؛

– افزایش کارایی جست‌وجوی پایگاه.

اطلاعات فنی

ال. آی. اس. گیتوی در کامپیوترهایی با سی‌مگابایت حافظه قابل اجراست.

نشانی کامل اینترنتی آن <http://www.LISgateway.com>

است که اطلاعات مبتنی بر ای. اس. پی. ام. اس^{۱۴} و همچنین پایگاه‌های مبتنی بر زبان اس. کیو. ال^{۱۵} را پشتیبانی می‌کند. ال. آی. اس. گیتوی از نرم‌افزار ای. آی. اس. وب^{۱۶} و تمام برنامه‌هایی که به زبان ای. اس. پی. تی. ام. ال^{۱۸} نوشته شده‌اند، استفاده می‌کند. نرم‌افزار اصلی ذخیره و جست‌وجوی ای. اس. پی. اس.

جست‌وجوی منابع

پیشینه‌ها در دروازهٔ ال. آی. اس. گیتوی در موضوع‌های گوناگون رده‌بندی می‌شوند و هر موضوع دارای موضوعات فرعی تری است. هنگامی که یکی از موضوع‌های اصلی، مانند مدرسهٔ لیز، کلیک می‌شود، مجموعه‌هایی از اصطلاحات به ترتیب سلسله‌مراتبی نزولی ظاهر می‌شوند، مانند مدارس هند، مدارس بین‌المللی و آموزش از راه دور. هر بخش در ال. آی. اس. گیتوی می‌تواند به‌عنوان

اصطلاح جست‌وجو به کار برده شود. سه راه برای پی بردن به اطلاعات ذخیره‌شده در ال. آی. اس. گیت‌وی وجود دارد که عبارتند از: مرور، جست‌وجوی ساده و جست‌وجوی پیشرفته. بهتر است بدانیم که هریک از این راهبردها در پایگاه ال. آی. اس. گیت‌وی و تمام اینترنت به جست‌وجو می‌پردازد. انتخاب‌کنندگان منابع تنها منابعی را که منطبق با اصول انتخاب هستند، برمی‌گزینند. هریک از این شیوه‌های جست‌وجو خلاصه‌هایی از اطلاعات منابع منطبق با تقاضای خواننده، مانند عنوان، مؤلف، اطلاعات توصیفی، ناشر، شهر، کشور و نشانی اینترنتی را شامل می‌شوند. یک پیشینه کامل، توصیفی از تمام کلیدواژه‌های منابع را نشان می‌دهد، به طوری که هر فرد می‌تواند این کلیدواژه را برای جست‌وجوی منابع به کارگیرد.

مرور

ال. آی. اس. گیت‌وی یک پایگاه اطلاعاتی پیوسته برای منابع باکیفیت اینترنت است که امکان مرور مشخصات منابع اینترنتی و دستیابی آن را از طریق فرایبوند^{۱۹} فراهم می‌آورد. این پایگاه

ال. آی. اس. گیت‌وی یک پایگاه اطلاعاتی پیوسته برای منابع باکیفیت اینترنت است که امکان مرور مشخصات منابع اینترنتی و دستیابی آن را از طریق فرایبوند فراهم می‌آورد. این پایگاه می‌تواند به جست‌وجوی مراجعان از اینترنت برای پیدا کردن منابع آکادمیکی و حرفه‌ای در زمینه علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی کمک کند

می‌تواند به جست‌وجوی مراجعان از اینترنت برای پیدا کردن منابع آکادمیکی و حرفه‌ای در زمینه علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی کمک کند، فهرست به هزاران منابعی ارجاع می‌دهد که هر کدام از سوی یک کتابدار یا فرهنگستان گزینش و توصیف می‌شود. مشخصه ال. آی. اس. گیت‌وی گزینش دقیق و کنترل کیفیت آن است که یگانه ابزار اینترنت برای دستیابی به پایگاه‌های باکیفیت و یک راه سریع برای دستیابی به جدیدترین موضوعات موجود برای خوانندگان است. یک شخص ممکن است هریک از موضوع‌های اصلی یا ترکیبی از کلیدواژه‌ها را در جست‌وجو به کارگیرد. فیله‌های جست‌وجویی شامل عنوان، مؤلف، موضوع، توصیف نشانی پستی، شهر و کشور است.

جست‌وجو

ال. آی. اس. گیت‌وی امکان جست‌وجوی ساده و پیشرفته را برای کاربران فراهم می‌آورد.

جست‌وجوی ساده. این نوع جست‌وجو با جست‌وجوی اطلاعات با استفاده از کادر جست‌وجو صورت می‌گیرد. در یک عبارت جست‌وجو که به حرف "s" ختم می‌شود، این حرف حذف می‌شود. یک فرد می‌تواند از AND، OR، NOT و پرانتز برای محدود کردن جست‌وجو بهره گیرد. برای جست‌وجوی یک عبارت باید از گیومه استفاده کرد.

مانند «آلودگی محیط زیست»، زیرا اگر از گیومه استفاده نشود، عبارت جست‌وجو به صورت «آلودگی و [and] محیط زیست» در نظر گرفته می‌شود.

جست‌وجوی پیشرفته. این نوع جست‌وجو، امکان جست‌وجوی دقیق‌تری را در ال. آی. اس. گیت‌وی فراهم می‌آورد و ابزارهایی را برای جست‌وجوی گسترده در اختیار می‌گذارد. از طریق صفحه جست‌وجوی پیشرفته شخص می‌تواند جست‌وجوی خود را در پایگاه داده ال. آی. اس. گیت‌وی تعریف کرده و محدوده آن را مشخص کند. اطلاعات هر پیشینه به فیله‌هایی تقسیم می‌شود. هر شخص می‌تواند مؤلف، ناشر، توصیف، عنوان و کلیدواژه‌های فیله‌ای را برای جست‌وجو به کار برد. جست‌وجوی اطلاعات از طریق فیله‌های AND، OR، NOT صورت می‌گیرد. در داخل فیله‌ها یک شخص می‌تواند از AND، OR، NOT و گیومه برای محدود کردن جست‌وجو استفاده کند. در جست‌وجوی پیشرفته جست‌وجوکننده می‌تواند از محدوده‌هایی برای محدود کردن یک بخش جست‌وجو بهره بگیرد. صفحه پیشرفته محدوده‌هایی را برای جست‌وجوی کاربران مانند عنوان پایان‌نامه‌ها، کلیدواژه‌ها، مؤلف و دانشکده فراهم می‌آورد.

بررسی دروازه‌های موضوعی مرتبط اگری گیت^{۲۰}

یک دروازه اطلاعاتی برای منابع پیوسته و غیرپیوسته در زمینه کشاورزی است که از سوی کتابخانه‌های دانشگاهی ملبورن، آدلاید، گویسلند^{۲۱} و سیرو^{۲۲} مدیریت می‌شود. منابع توسط کتابداران متخصص و اعضای کمیته تحقیقات کشاورزی طراحی و طی جریان بررسی، گزینش می‌شوند. هدف این دروازه حمایت از شناسایی انتشار منابع تحقیقاتی باکیفیت است و تحت نظارت کمیته تحقیقات استرالیا قرار دارد. نشانی این دروازه از این قرار است:

<http://www.agrigate.edu.au/>

بی. آی. او. ام. ایی^{۲۳}

مجموعه‌ای از دروازه‌هایی که امکان دستیابی به منابع باکیفیت و ارزیابی شده در زمینه علوم زیستی و بهداشتی را فراهم می‌آورد و توسط یک گروه هسته از متخصصان اطلاع‌رسانی و کارشناسان موضوعی کتابخانه پزشکی ناتینگام گرین فیلد^{۲۴} همراه با سازمان‌های مهم در انگلستان ایجاد شده است که از راه یک هاب^{۲۵} در داخل شبکه اکتشاف منابع^{۲۶} قرار گرفته است (<http://www.rdn.ac.uk>) و از سوی کمیته نظام اطلاعات پیوسته^{۲۷} ایجاد شده است (<http://www.jisc.ac.uk>). بایوم^{۲۸} خدمات مبتنی بر گزینش است که فهرستی از منابع پیوسته در زمینه علوم زیستی، بهداشت و پزشکی را گزینش و ارائه می‌دهد. نشانی این دروازه از این قرار است:

<http://biome.ac.uk/>

نواگیت^{۲۹}

یک راه برای گزینش منابع از اینترنت در زمینه جنگل‌داری، دامپزشکی، کشاورزی، تغذیه و علوم محیط است که کتابخانه‌های دانشگاهی نوا^{۳۰} آن را ایجاد کرده و نگهداری می‌کند. نشانی این

سه راه برای پی بردن
به اطلاعات ذخیره شده
در ال. آی. اس.
گیتوی وجود دارد
که عبارتند از: مرور،
جست‌وجوی ساده و
جست‌وجوی پیشرفته

در زمینه علوم اجتماعی، مشاغل و قوانین فراهم می‌آورد. این دروازه قسمتی از موتور جست‌وجوی علوم اجتماعی یو. کی. آر. دی. ان.^{۴۰} است که شامل پایگاه اطلاعاتی با بیش از پنجاه هزار صفحات وب در زمینه علوم اجتماعی است. با این تفاوت که منابع ارائه شده در اس. او. اس. آی. جی توسط متخصصان موضوعی انتخاب شده، در حالی که در موتورهای جست‌وجوی علوم اجتماعی از نرم‌افزار هاروست^{۴۱} برای فراهم‌آوری اطلاعات استفاده شده است، مشابه مکانیزمی که برای روبات‌ها یا خزنده‌ها به کار می‌رود. در این دروازه تمام صفحات از فهرست اصلی اینترنت گردآوری شده که یک معادل برای موتورهای جست‌وجوی علوم اجتماعی است. نشانی این دروازه از این قرار است: <http://WWW.SOSIG.ac.uk>

جی. ای. او. گاید^{۴۲}

یکی از دروازه‌های موضوعی برپایه اینترنت برای اطلاعات مرتبط دانشگاهی در زمینه زمین‌شناسی، جغرافیا و استخراج معادن است که با استفاده از مجموعه پایگاه‌های اطلاعاتی دوبلین کور ارزیابی و استخراج شده است و شامل اکولوژی، معدن‌شناسی، جغرافیا و زمین‌شناسی است. جی. ای. او. گاید به‌تازگی شامل ۳۰۵۷ پیشینه شده است. این دروازه را ایالت و کتابخانه دانشگاه گوتینگهام^{۴۳} توسعه داده است. نشانی این دروازه از این قرار است: <http://www.geo-guide.de>

مٹ گاید^{۴۴}

یک دروازه موضوعی رایگان برای دست‌یابی به اطلاعات باکیفیت اینترنت در زمینه ریاضی و علوم نظری کامپیوتر است که از سوی کتابخانه ایالتی لاورساکسون^{۴۵} و کتابخانه دانشگاهی گوتینگن آلمان (که تحت نظارت یک نظام موضوعی است که توسط انجمن تحقیقات آلمان^{۴۶} حمایت می‌شود) ایجاد شده است. مجموعه ویژه مٹ گاید

دروازه از این قرار است: <http://novagate.nova-university.org>

پی. اس. آی. جی. ای. تی. ای. بی^{۴۱}

یک دروازه یو. کی. آر. دی. ان.^{۴۳} در زمینه اطلاعات علوم فیزیک است که امکان دسترسی به منابع باکیفیت را در زمینه‌های نجوم، شیمی، زمین‌شناسی، علم مواد، فیزیک، تاریخ و علوم سیاسی فراهم می‌آورد. این پایگاه امکان دست‌یابی آزاد به منابع باکیفیت اینترنت را فراهم می‌سازد که برای اطمینان از مرتبط بودن با موضوع از سوی متخصصان موضوعی (بیشتر کارمندان و محققان ارشد) و متخصصان اطلاع‌رسانی گزینش شده و توصیف جامع از هر منبع همراه با اطلاعات کتاب‌شناختی و امکان دسترسی به اطلاعات را فراهم آورده است. پی. اس. آی. جی. ای. تی. ای. بی را مرکز مدیریت کتابخانه و اطلاعات^{۴۳} مدیریت می‌کند که مقر آن در منچستر است و یک سرویس برپایه کمیته مشترک نظام‌های اطلاعاتی انگلیس^{۴۴} است. نشانی این دروازه از این قرار است: <http://www.psigate.ac.uk>

اوست‌لیت^{۴۵}

امکان دست‌یابی به اطلاعات کتاب‌شناختی چهل‌هزار از آثار انتقادی و غیرانتقادی چاپی و پیوسته را فراهم می‌آورد. همچنین شامل شصت و پنج هزار مدخل در زمینه آثار سازمان‌های ادبی و سرگذشت‌نامه‌های مؤلفان استرالیا است. اوست‌لیت نخستین مکمل در اندازه بزرگ مدل اف. آر. بی. آر.^{۴۶} ایفلاست و نخستین اقتباس‌کننده آی. ان. دی. ای. سی. اس.^{۴۷} و تاپیک میس^{۴۸} است (نشانی لایبرری آف اوسترالیا، ۲۰۰۲). نشانی این دروازه از این قرار است: <http://www.austlit.edu.au/>

اس. او. اس. آی. جی.^{۴۹} (دروازه اطلاعاتی علوم اجتماعی) خدمات رایگان اینترنت است که اطلاعات مورد اعتماد و باکیفیت را

امروزه به صورت مشترک از سوی کتابخانه دانشگاهی گوتینگن و سی. دبلیو. آی ۳۷ آمستردام/ نیوزلند^{۴۸} و شبکه ریاضی آلمان^{۴۹} حمایت می شود. نشانی این دروازه از این قرار است:

<http://www.mathguid.de>

مدهیست^{۵۰}

دروازه ای برای ارزیابی منابع باکیفیت اینترنت در زمینه پزشکی و علوم وابسته است که تمام جنبه های تاریخ بهداشت و گسترش علوم پزشکی را در بر می گیرد. مدهیست مورد توجه دانشجویان، کارکنان سطح آموزش عالی و علاقه مندان در زمینه موضوعی پزشکی است. مدهیست وابسته به بی. آی. او. ام. ایی^{۵۱} و آر. دی. ان^{۵۲} است، اما از سوی کتابخانه ولکام^{۵۳} در زمینه معرفی تاریخچه و فعالیت های ولکام گسترش یافته است. نشانی این دروازه از این قرار است:

<http://medhist.ac.uk/>

تحقیقاتی استرالیا، مؤسسات دولتی استرالیا، همچنین مهندسان آی. تی. ۶۱ و کارگزاران حرفه های صنایع هستند (هیل^{۶۲}، ۲۰۰۰). نشانی این دروازه از این قرار است: <http://avel.edu.au>

روش شناسی طرح دروازه ها

پایگاه های موجود در این وبسایت نتیجه جست و جوی پایگاه های مفید برای پاسخ گویی به مقالات مرجع مرتبط با علوم کتابداری و اطلاع رسانی است. بسیاری از این پایگاه ها برای اینکه صحت جست و جوی را تأمین کنند، بررسی شده اند. منابع در این صفحه وب براساس تمایل کاربران، صحت مفید بودن، وضوح و استفاده آسان انتخاب شده اند. اکثر منابع مشخص شده در پایگاه داده به طور مستقیم از طریق مرورگر وب قابل دسترس است و قابلیت بارگذاری^{۶۳} در کامپیوتر را به کاربر می دهد. این پایگاه شامل جنبه های مختلف علوم کتابداری، مانند مدارس لیز، پایان نامه ها، کتابخانه های دیجیتالی و غیره است.

مراحل مختلفی که برای گردآوری پایگاه ال. آی. اس. گیتوی به کار گرفته شده، عبارت است از: ۱. گردآوری داده ها؛ ۲. معیارهایی برای ارزیابی منابع؛ ۳. برنامه ریزی؛ ۴. طراحی پایگاه؛ ۵. ایجاد پایگاه اطلاعاتی؛ ۶. انتشار وب.

گردآوری منابع

مطالعات جدید شامل پیمایش مطالب مربوط به کتابداری و اطلاع رسانی، تدریس، تحقیق و غیره است. تمام منابع وب ارزیابی شده اند. محققان، تمام منابع پیوسته مربوط به ال. آی. اس. گیتوی را برای انتخاب مجموعه هایی از داده های باکیفیت، مورد ارزیابی قرار می دهند. هر پایگاه جست و جوی براساس اطلاعات مندرج در آن توصیف شده و براساس ارتباط اطلاعاتی سازمان دهی شده است. ارزیابی و نقادی منابع وب برای گردآوری داده ها به کار گرفته شده است، همچنین برای ایجاد پیوند به پایگاه ال. آی. اس. گیتوی ارزیابی انجام شده است.

ابزارهایی که برای گردآوری اطلاعات و ایجاد پیوند به کار گرفته شده اند: ۱. ابزارهای پیوسته^{۶۴} برای گردآوری داده ها؛ ۲. موتورهای جست و جوی؛ ۳. راهنماهای آنلاین؛ ۴. وبسایت های مرتبط؛ ۵. منابع ارجاعی و اطلاعاتی وب؛ ۶. منابع نمایه و چکیده سازی شده آنلاین.

موتورهای جست و جوی

برای گردآوری داده ها یا منابع در صفحات وب از موتورهای جست و جوی استفاده شده است. میلیون ها منبع در وب موجود است و هر جست و جوی می تواند آثار یا ارجاع های عظیمی را فراهم آورد. نتایج جست و جوی وب تا حد زیادی به انتخاب موتور جست و جوی بستگی دارد، زیرا این موتورها در مسیریابی که انتخاب می کنند، باهم تفاوت دارند، این موتورهای جست و جوی همچنین از لحاظ روزآمد بودن منابع اطلاعاتی و همین طور مشخصه های بازیابی باهم تفاوت دارند، مانند

Askjeeves.com, Directhit.com, Excite.com,

Google.com, Goto.com, Hotbot.com, Lycos.com, Vivisimo.com, Yahoo.com.

برای جست و جوی برخی از منابع و پایگاه ها از ابرموتورهای

مراحل مختلفی که برای گردآوری پایگاه

ال. آی. اس. گیتوی به کار گرفته شده،

عبارت است از: ۱. گردآوری داده ها؛

۲. معیارهایی برای ارزیابی منابع؛ ۳.

برنامه ریزی؛ ۴. طراحی پایگاه؛ ۵. ایجاد

پایگاه اطلاعاتی؛ ۶. انتشار وب

اس. سی. آی. گیت^{۶۵}

گذرگاه اطلاعات و یک وبسایت است که به منظور استفاده دانشجویان و کارمندان دانشگاه^{۶۵} طراحی شده است. این پایگاه یک نقطه بازیابی را برای علوم مختلف ذخیره شده در اینترنت در زمینه مهندسی، پزشکی، مدیریت و منابع اطلاعات فراهم می سازد. دست یابی به پایگاه های اطلاعاتی موجود در آی. آی. اس. سی^{۶۶} محدود به کاربران آن دانشگاه است. سایر قسمت ها رایگان در اینترنت قابل دسترس است. این مؤسسه را مرکز ملی اطلاع رسانی^{۶۷} و آی. آی. اس^{۶۸} بانگالور^{۶۹} توسعه داده است. نشانی این دروازه از این قرار است:

<http://www.ncsi.iisc.ernet.in/scigateabout.php>

اول^{۶۰}

دروازه ای که امکان دستیابی به اطلاعات باکیفیت در زمینه فناوری اطلاعات و مهندسی و منابع وب پایه معتبر را فراهم می آورد و در حال حاضر شامل چهار هزار پیشینه است که امکان جست و جوی منابع باکیفیت را از طریق جست و جوی کلیدواژه ای، مرور و همچنین امکان ایجاد تغییرات و اضافات را در پاسخ گویی به نیازهای مراجعه کنندگان مورد نظر فراهم می سازد. مراجعه کنندگان به اول مختلف بوده و شامل محققان دانشگاهی، دانشجویان کارشناسی ارشد، مؤسسات

بسیاری از شیوه‌هایی که برای ارزیابی منابع چاپی مانند مجله‌ها و کتاب‌ها استفاده می‌شوند، برای ارزیابی منابع پیوسته نیز به کار می‌روند، علاوه بر آن بعضی از معیارهای خاص برای منابع اینترنتی وجود دارد

معیارهای کیفی

بسیاری از شیوه‌هایی که برای ارزیابی منابع چاپی مانند مجله‌ها و کتاب‌ها استفاده می‌شوند، برای ارزیابی منابع پیوسته نیز به کار می‌روند، علاوه بر آن بعضی از معیارهای خاص برای منابع اینترنتی وجود دارد. قبل از چاپ کتاب و مقالات، آنها بررسی و نقد می‌شوند، در حالی که در اینترنت هر شخص می‌تواند هر چیزی را انتشار دهد. بنابراین منابع اینترنتی اغلب از فیلترهایی (مانند ناشران، ویراستاران و نقادان) که منابع سنتی از آن عبور می‌کنند، بی‌نیازند. از این رو منابع اینترنتی صحت را ضمانت نمی‌کنند. بنابراین ارزیابی کل منابع اینترنت غیرقابل انکار است. محتوای اطلاعات، اصلی‌ترین بخش در ارزیابی منابع اینترنت برای ال. آی. اس گیت‌وی است. اطلاعات باید اعتبار و صحت داشته و روزآمد باشد، همچنین از منابع معتبر گوناگون استفاده شده باشد (هیری^{۶۶}، ۲۰۰۰).

دامنه. دامنه این کار شامل منابع مرجع پیوسته و منابع آموزشی وابسته به علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی است که رایگان از طریق اینترنت قابل دست‌یابی بوده و برای دسترسی به مطالب به عضو شدن در بخش محققان نیازی ندارد. برخی از پایگاه‌های تجاری نیز اگر شامل منابع آموزشی مفید بوده‌اند، در اینجا مورد توجه قرار گرفته‌اند. دامنه کار محدوده مجموعه را تعریف می‌کند. منابعی که بیرون از دامنه تعریف شده قرار گیرند، به‌طور خودکار کنار گذاشته می‌شوند و منابعی

جست‌وجو نیز استفاده شده است، مانند

Altaseek.com, C4.com, Dogpile.com, Fossick.com, MetaSearch.com, Genieknows.com, ixquick.com, Metracrawler.com, Metamonster.com, .

راهنمای پیوسته وب

راهنماها معمولاً از سوی متخصصان موضوعی برای ارزیابی وب ایجاد می‌شوند. برای ارزیابی مطالب در زمینه کتابداری و اطلاع‌رسانی از برخی از این راهنماها استفاده شده است، مثل Yahoo directories, Lycos web directory, Looksmart.com, Argus Clearinghouse, WWW Virtual Library, and Cnet.com webser- vices.

وبسایت‌های مرتبط با علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی

برای گردآوری اطلاعات، محققان، پایگاه‌های مختلفی را در زمینه علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی بازبینی کرده‌اند، از جمله Infolibrarian.com, information-professionals.com, bubl.ac.in, etc.

خدمات ارجاعی و اطلاعی وب

اینترنت و وب رشد قابل ملاحظه‌ای در زمینه فراهم‌آوری منابع ارجاعی و اطلاعی وب ایجاد کرده‌اند. از انواع منابع مرجع برای گردآوری اطلاعات مفید استفاده شده است، مانند از تی. آر. آی. ای^{۶۵} بپرسید، از من بپرسید، لطفاً اطلاعات، کتابخانه‌های اینترنتی برای کتابداران و نظایر آنها.

منابع نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی پیوسته؛ که به منابع غیرپیوسته ال. آی. اس. گیت‌وی لینک شده‌اند.

از منابع ردیف اول و دوم برای گردآوری اطلاعات استفاده می‌شود، مانند کتاب‌شناسی‌ها، فهرست ناشران و راهنماها و غیره.

منابع وب برای اینکه در ال. آی. اس گیت‌وی قرار گیرند طبق معیاری زیر ارزیابی شده‌اند.

در نظر گرفته نشده است، اگرچه در زمینه منابع هندی تأکید زیادی شده است.

زبان. تنها منابعی که به زبان انگلیسی اند، ارائه شده اند.

امکان دستیابی. امکان دستیابی نیز برای ارزیابی وب مهم است و شامل جنبه های فنی، ملاک های مالی و امکانات ثبت نام و غیره است. پایگاه های تجاری ممکن است در صورتی که برای مراجعان خاص مفید باشد، مورد توجه قرار گیرند. به هر حال معیارهای کیفی و مالی در مواردی که دستیابی به اطلاعات رایگان وجود ندارد، باید بسیار بیشتر مورد توجه قرار گیرد.

تکنولوژی. از منابعی که در تکنولوژی پیشرفته برای طراحی در گسترش ال. آی. اس. گیتوی استفاده شده است، می توان به تکنولوژی های وب، مانند، Java applications, HTML, ASP, MICROMEDIADREAMWEAVER DHTML, etc ۲۰۰۴ MX اشاره کرد.

توصیف منابع. از ملاک های مهم ارزیابی است که شامل نشانی اینترنتی و شرایط ارتباط با شخص یا سازمان مسئول مرتبط با یک اثر خاص است.

ملاک های محتوایی

ملاک های محتوایی در ال. آی. اس. گیتوی مهم بوده و براساس معیارهایی ارزیابی می شود که عبارتند از: اعتبار، صحت، روزآمدی، منحصر به فرد بودن و جامعیت.

اعتبار. مهم ترین ملاکی است که در ارزیابی استفاده می شود و براساس موارد زیر می تواند در آن تصمیم گیری شود.

۱. آیا اصل سند ذکر شده است؟
۲. آیا سند به یک نویسنده یا ویراستار نسبت داده شده است؟
۳. آیا منابع از سوی یک ناشر تجاری انتشار یافته است؟
۴. آیا شما پیشینه آموزشی نویسنده را می دانید؟
۵. آیا آدرس اینترنتی آن یک سرویس دانشگاهی است؟

ملاک های محتوایی در ال. آی. اس. گیتوی مهم بوده و براساس معیارهایی ارزیابی می شود که عبارتند از: اعتبار، صحت، روزآمدی، منحصر به فرد بودن و جامعیت

که در دامنه کار قرار گیرند، براساس ملاک هایی ارزیابی می شوند. این ملاک ها عبارتند از: پوشش اطلاعات، موضوع منابع، پوشش جغرافیایی، محدوده جغرافیایی، زبان و امکان دستیابی موضوع منابع. اطلاعات مربوط به دانشگاه ها، محققان، متخصصان کتابداری، متخصصان اطلاعات و دانشجویان کارشناسی و بالاتر در زمینه علوم کتابداری و اطلاع رسانی در ال. آی. اس. گیتوی تحت پوشش قرار گرفته اند. منابعی که حاوی اطلاعاتی در زمینه های غیرقانونی بودند، استفاده نشدند.

منابع قابل پذیرش: منابع موجود در وبسایت های مؤسسات دانشگاهی، پایگاه مؤسسات و انجمن ها و اطلاعات تجاری، پایگاه های دولتی، مجلات الکترونیکی، مجامع بین المللی، پایگاه های اطلاعاتی، فهرست های پستی، راهنمای منابع، راهنمای منابع آموزشی دوره ای، مراکز تحقیقاتی، نرم افزارها، منابع زیاد درخواست شده، منابع تمام متن، کتابخانه های الکترونیکی، منابع دولتی، پایان نامه ها، منابع همایش ها، تصاویر ویدیویی، ناشران، قراردادهای، دستاوردها و فهرست کتابخانه را شامل می شود.

پوشش جغرافیایی. یکی از معیارهای مهم در ارزشیابی منابع اینترنتی است. منابع باید اکثر کشورها را پوشش دهد، اگرچه تأکید باید بر منطقه جغرافیایی مورد نظر باشد.

محدوده جغرافیایی. هیچ محدوده جغرافیایی برای پوشش منابع

جهت‌یابی و استفاده مناسب از تکنولوژی مورد‌ارزیابی قرار گرفته است.

سهولت جهت‌یابی

۱. آیا جهت‌یابی منابع آسان است؟
۲. آیا مرور منابع آسان است؟
۳. آیا جست‌وجوی منابع آسان است؟

استفاده مناسب از تکنولوژی

۱. آیا تعامل مناسب برقرار است؟
۲. آیا ابر داده‌ها ارائه شده‌اند؟
۳. آیا از قالب‌های استاندارد استفاده شده است؟
۴. آیا به زبان اچ. تی. ام. ال است؟

فرایند ارزیابی. به فرایند و نظامی اشاره می‌کند که برای پشتیبانی از منابع اطلاعاتی موجود است. نظامی که بین اطلاعات تولید شده از

هدف از بررسی صحت، اطمینان از درستی مطلب، روزآمد بودن، حقیقی بودن، جزئی بودن، واقعی و خاص بودن است

درستی منابع اینترنت به تهیه‌کنندگان اصلی اطلاعات، مدیران وبسایت‌ها و تکنولوژی‌های مورد استفاده بستگی دارد

سوی مولفان و دست‌یابی به اطلاعات توسط کاربران نهایی قرارداد و با پارامترهای گوناگون که ممکن است ارزش منابع را برای مراجعان تحت تأثیر قرار دهد، مشخص می‌شود. درستی منابع اینترنت به تهیه‌کنندگان اصلی اطلاعات، مدیران وبسایت‌ها و تکنولوژی‌های مورد استفاده بستگی دارد. جریان فرایند ارزیابی منابع بکار گرفته شده در ال. آی. اس. گیت‌وی براساس ملاک‌های زیر است.

صحت اطلاعات. به استواری منابع در طول زمان بازمی‌گردد. این امر به منابع و تهیه‌کننده اطلاعات بستگی دارد. درستی اطلاعات مرجع براساس موارد زیر صورت می‌گیرد.

۱. آیا اطلاعات جدید و روزآمد است؟
۲. آیا اطلاعات ثابت دارد؟
۳. آیا میزان ثبات اطلاعات کافی است؟

صحت پایگاه. به معنای تضمین دست‌یابی به اطلاعات در طول زمان است که عموماً به عملکرد مدیر یا رئیس وب پایگاه مربوط است. این پایگاه ممکن است از سوی کسانی که مسئول ارائه منابع اینترنت هستند، حذف یا ابقا شود. صحت پایگاه هر منبعی براساس معیارهای زیر در ال. آی. اس. گیت‌وی صورت گرفته است.

۱. آیا پایگاه جدید و روزآمد است؟
۲. آیا انتظار می‌رود سایت استوار بماند؟
۳. آیا به اندازه کافی مدیریت و استوار شده است؟

۶. آیا نویسنده شخص مشهور و معتبری است؟

۷. آیا منابع وب اینترنت، اطلاعات زندگی‌نامه‌ای درباره موفقیت نویسنده یا اعضای مؤسسه‌ای را که شما خواهان آن هستید، ارائه می‌دهد؟

صحت. هدف از بررسی صحت، اطمینان از درستی مطلب، روزآمد بودن، حقیقی بودن، جزئی بودن، واقعی و خاص بودن است.

زمانی که اثر یک نویسنده گمنام که از سوی مؤسسه گمنام ارائه گردیده یا در شکلی غیرستی عرضه شده، صحت یا وسعت جزئیات می‌تواند در جریان ارزشیابی مهم باشد و همچنین باید از لحاظ گرامر، املا، اشتباهات تایپی و غیره ارزیابی شود. ملاک‌های ارزیابی شامل موارد زیر است.

۱. برای یک مدرک تحقیقی اطلاعات گردآوری شده و بیان روش تحقیقی که برای گردآوری و شرح آن به کار گرفته شده، مهم است.
۲. روشی که در مدرک به کار برده شده، و اینکه اجازه و امکان تفکیک مطالب را برای بررسی بیشتر می‌دهد، آیا برای موضوع مناسب است؟
۳. مدرک به سایر منابعی که در کتاب‌شناسی ارائه شده یا منابعی که به آن پیوند می‌دهد، استناد می‌کند؟

۴. مدارک شخصی و منابعی که انتشار نیافته در مطالعات مورد استفاده قرار گرفته‌اند؟

۵. آیا پیشینه اطلاعاتی استفاده شده می‌تواند برای بررسی درستی مطلب استفاده شود؟

روزآمدی. روزآمدی به زمان اطلاعات بازمی‌گردد. در منابع چاپی، تاریخ نشر، نخستین راهنمای روزآمدی مطلب است. در خصوص بعضی از انواع منابع اطلاعاتی روزآمد بودن نسبت به مؤلف یا مکان یا پیشینه تاریخی زیاد مهم نیست. اما در خصوص بسیاری از آثار دیگر روزآمد بودن و همچنین نظم در روزآمد کردن اطلاعات بی‌نهایت مهم است. معیارهای روزآمدسازی در موارد زیر خلاصه می‌شود.

۱. آیا سند، تاریخ نشر را نشان می‌دهد یا یک تاریخ روزآمد شده را؟

۲. آیا سند شامل تاریخ کپی‌رایت است؟

۳. اگر هیچ تاریخی در اسناد الکترونیکی ارائه نشده، زمانی که سند در پایگاه قرار گرفته و تاریخ آخرین تغییرات می‌تواند راهنمایی برای این کار باشد.

منحصربه‌فرد بودن. به کیفیت اطلاعات ردیف اول بستگی دارد که شامل اطلاعاتی است که در سایر منابع یافت نمی‌شود. در اینترنت بسیاری از منابع شامل اطلاعات ردیف اول نسبتاً کمی هستند و اغلب به سایر منابع لینک می‌دهند. یک منبع که اطلاعات دسته اول را شامل می‌شود، برای ال. آی. اس. گیت‌وی بسیار مهم است.

جامعیت. اطلاعات واقعاً باید در یک شکل کامل ارائه شوند. اطلاعات در وب هنوز کامل نیست یا در حال شکل‌گرفتن است و یا اینکه فقط در عناوین محدودی قابل دست‌یابی بوده و بقیه به منابع چاپی یا غیره پیوسته به‌منظور تکمیل منابع ارجاع می‌شوند.

ارزیابی شکل. ارزیابی شکل می‌تواند با توجه به طرح ارائه منابع و میزان منابع ارائه شده صورت گیرد. شکل، راهنمایی آسان و پشتیبانی کافی اطلاعات و استفاده مناسب از تکنولوژی را باید فراهم آورد. به هر حال منابع با محتوای اطلاعاتی با ارزش نباید فقط به دلیل شکل آن کنار گذاشته شود. شکل ال. آی. اس. گیت‌وی براساس سهولت

سی. جی. آی. یک زبان نیست، بلکه تفاهم‌نامه‌ای است که به منظور ایجاد ارتباط بین مشتری و مرورگرهای وب به کار می‌رود و جایگزینی برای تعامل خارجی کاربرها با سرورهای اطلاعات است

کاربر و مرورگرهای وب به کار می‌رود و جایگزینی برای تعامل خارجی کاربرها با سرورهای اطلاعات است. سی. جی. آی معمولاً در پشت سرور وب در همان ماشین نصب می‌شود. زمانی که یک مشتری می‌خواهد به پایگاه اطلاعاتی وصل شود، برنامه سی. جی. آی برای اجرای انتقال اطلاعات به پایگاه موتورهای جست‌وجو، به منظور یافتن نتایج مراجعه‌کنندگان فعال می‌شود.

تکنولوژی مربوط به کاربر/ مشتری

یک ابزار، برای انتشار اطلاعات در وب است. ترکیبات قسمت مشتری شامل ترکیبات اجرایی است که در سند اچ. تی. ام. ال قرار گرفته است. همانند سند اچ. تی. ام. ال، ترکیبات و اجزا از سرور وب بارگذاری می‌شوند.

مرورگر وب سپس از یک کد برای بارگذاری نمونه و اجرای آن در سیستم مشتری همراه با محتوای مرورگر وب مشتری استفاده می‌کند. در اینجا جاوا اسکریپت و ایکس. ام. ال^{۷۵} مورد استفاده قرار گرفته‌اند.

انتشار وب

کدهای نوشتاری که از تکنولوژی یادشده استفاده می‌کنند، برای اینکه از وب قابل بازیابی باشند، باید در وب قرار گیرند. مرورگر وب برنامه‌ای است که در کامپیوتری که به شبکه وصل است، اجرا می‌شود. مرورگر وب ناظر ارتباط اینترنتی بوده و منتظر سفارشی است که از طرف مرورگر به اسناد اچ. تی. ام. ال می‌شود، زمانی که یک تقاضا را دریافت می‌کند، نشانی اسناد اچ. تی. ام. ال مرتبط با موضوع درخواست‌شده را براساس آدرس آی. پی^{۷۶} به مرورگری که آن را درخواست کرده است، برمی‌گرداند.

پی‌نوشت‌ها:

1. Design and development of Library and Information Science Gateway: An Indian initiative
2. Ebrahimi.kamal@gmail.com
3. LISgateway
4. University Grants Commission (UGC)
5. Campbell
6. Open standard protocols
7. IMesh Toolkit
8. DESIRE

درستی نظام. به دست‌یابی مداوم به پایگاه در طول زمان بازمی‌گردد و این وظیفه بر عهده مدیریت سیستم است. درستی نظام براساس معیارهای زیر صورت می‌گیرد.

۱. آیا روش‌های به کارگیری منابع قابل قبول است؟

۲. آیا سیستم پایدار است؟

۳. آیا ارزیابی کافی برای استواری صحت نظام صورت می‌گیرد؟

برنامه‌ریزی. بعد از ارزیابی منابع، محققان به طراحی صفحات وب دروازه‌ها براساس اچ. تی. ام. ال، دی. اچ. تی. ام. ال^{۷۷}، آی. اس. پی^{۷۸}، جاوا اسکریپت^{۷۹} و زبان برنامه‌نویسی^{۸۰} پرداخته‌اند.

طراحی پایگاه. این اصطلاح با برنامه‌ریزی طراحی زمینه پایگاه و آزمایش وب‌سایت ارتباط دارد. چندین راه برای طراحی زمینه پایگاه وجود دارد. وب‌سایت به دو قسمت تقسیم می‌شود: ۱. تکنولوژی مربوط به سرور؛ ۲. تکنولوژی مربوط به مشتری/ کاربر.

بنابراین دو روش برای طراحی دو قسمت پایگاه در نظر گرفته شده است: ۱. تکنولوژی مربوط به سرور؛ ۲. تکنولوژی مربوط به مشتری/ کاربر.

تکنولوژی مربوط به سرور. در این تکنولوژی کدها بر روی وب سرور اجرا می‌شوند. بعضی از انواع این کدها شامل آی. اس. پی، سی. جی. آی^{۸۱} و جاوا است.

صفحات فعال سرور آی. اس. پی.

یک فایل استاندارد اچ. تی. ام. ال است که براساس اهداف سرور و ترکیبات آن نگارش و توسعه یافته است و شامل یک فیلد اچ. تی. ام. ال معمولی است. هر چیزی که در اچ. تی. ام. ال قرار گیرد، مانند متن چشم‌کزن^{۸۲}، اپلت‌ها^{۸۳} و پایگاه نوشته‌های مراجعان‌کنندگان در آی. اس. پی نیز قابل اجراست. با استفاده از آی. اس. پی در صفحات وب، متن فعال ایجاد می‌شود. خدمات آی. اس. پی مرتبط با خواننده توانایی دست‌یابی ترکیبی به پایگاه‌های داده را فراهم می‌کند.

جاوا^{۷۴}

جاوا یک زبان پیشرفته موضوعی چندمنظوره و چندایستگاهی است که می‌تواند ترکیب و تفسیر شود. استفاده اصلی آن ایجاد اپلت است که می‌تواند در وب به کار رود.

سی. جی. آی.

به جای تعامل معمولی دروازه به کار می‌رود. سی. جی. آی. یک زبان نیست، بلکه تفاهم‌نامه‌ای است که به منظور ایجاد ارتباط بین مشتری/

56. IISC
57. National Center for Science Information (NCSI)
58. IIS
59. Bangalore
60. Australasian Virtual Engineering Library(AVEL)
61. IT
62. Hill
63. Download
64. Online
65. TRIA
66. Heery
67. DHTML
68. ASP
69. JAVA SCRIPT
70. Cascading Style Sheets(CSS)
71. CGI
72. blinking text
73. applets
74. JAVA
75. XML
76. IP
9. National Library of Australia
10. LIS
11. Koch
12. OPAC
13. CDS/ISIS
14. ASP/MS
15. SQL
16. IIS web
17. ASP
18. HTML
19. hyperlink
20. AGRIGATE
21. Adelaide and Queensland.
22. CSIRO
23. BIOME
24. Nottingham Greenfield Medical Library
25. Hub
26. Resource Discovery Network
27. the Joint Information Systems Committee (JISC)
28. BIOME
29. NOVAGATE
30. NOVA
31. PSIGATE
32. UK RDN
33. CALIM
34. Joint Information Systems Committee (JISC)
35. Australian Literature Gateway(AustLit)
36. Functional Requirements for Bibliographic Records(FRBR)
37. INDECS
38. Topic Maps
39. SOSIG
40. UK RDN
41. HARVEST
42. Geo-Guide
43. Gottingen, Germany.
44. Mathguid
45. LOWERSAXONY
46. Drutdche Forchan Gemaeinschaft (DFG)
47. CWI
48. Amsterdam/Netherlands
49. Math-Net/Germany
50. MEDHIST
51. BIOME
52. RDN
53. welcome
54. SciGate
55. Indian Institute of Science(IISC)

مآخذ:

1. Campbell, D., Rozmus, B., Clark, N. & Arkles, L. (2003). Best practice checklist for Australian object Gateways National Library of Australia. Available from <http://www.nla.gov.au/initiatives/sg/bestpractice.html>
2. Dublin core metadata initiative. (2003). Retrieved, from <http://dublincore.org/>
3. Heery, R. (2000). Information gateways: Collaboration on content. Online Information Review, 24(1), 40-45.
4. Hill, C. (2000). Building gateways: A case study of the Australian Virtual Engineering Library. Lasie, 31(1), 4-10.
5. Koch, T. (2000). Quality-controlled subject gateways: Definitions, typologies, empirical overview. Online Information Review, 24(1), 24-34.
6. National Library of Australia. (2001). Australian subject gateways forum. Definitions for Web-based services. Retrieved from <http://www.nla.gov.au/initiatives/sg/servicetypes.html#sgateway>.
7. National Library of Australia. (2002). The national bibliographic database 2002. Retrieved from <http://www.nla.gov.au/libraries/resource/nbd.html>. Resource Discovery Network (2001). Retrieved from <http://www.rdn.ac.uk/>